

Szerkesztőségi Iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Leitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagy-Becskek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó fe. zólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1900.

XXIX évfolyam 13. szám.

Hirdetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 „
Negyedévre ——— 6 „
Egy órára ——— 3 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Szerda január 17.

Kifelé.

Nagybecskerek, január 17.

(—z—y.) Némelykor az okos és szá-
mitó gazda kitekint a portáján túl is s
számba veszi és mérlegeli a szomszéd tel-
kek viszonyait is, olyan szempontból, hogy
vajjon azoknak az állapotai s gondozása
nem veszélyezteti-e a saját „élet“-ének
biztonságát.

A közöstudott bizottság is, a mit
delegáció néven ismer a politikai közvé-
lemény a retrospectiv számadoltatás és a
jövőre való előregondoskodás mellett nem
hagyja figyelmen kívül, hogy egy kis
tallózást rendezzen a szomszédos portákon
s ezt a külügyi bizottságban szokta évente
megcselekedni. Az idén sem mulasztotta
ezt el s örövendve konstatálhatjuk, hogy tár-
gyalásaiból csak annyi domborodott ki,
hogy az Európán kívül fölviharzott érdek-
ellentétek országunkat egyáltalán nem
érintik. S ennyi elég is, mert, hogy maga
az európai helyzet határozottan békés és
hogy az összetűzésnek eddig méltán
legveszélyesebbnek tartott lehetősége, a
német-francia ellentét is mennyire enyhült,
azt semmi sem mutatja jobban, mint a
napokban határozott alakban nyilvános-
ságra jutott azon hír, hogy Vilmos csá-
szár meg fogja látogatni a párisi kiállí-
tást. Ezt a hirt a francia közvélemény
igen rokonszenvesen fogadta.

Szüükség szerint nem kerülhetne el
figyelmét az internacionális parlament tár-
gyalásainak az sem, hogy a monarchia
hatalmi tekintélyének megszilárdítására a
népek erejét túlhaladó fegyverkezéseknél
fontosabb volna, hogy valahára megszü-
njék az a politikai pártviszály, mely az
osztrák állam alkotmányos életét már
másfél évtized óta dulja s most már any-
nyira elmérgesedett, hogy lehetetlenné
tette a parlamenti kormányrendszer mű-
ködését. Még alig mult pár hete, hogy a
Clary-miniszteriumot felváltotta egy másik

hivatalnok-miniszterium Wittek elnökle-
te alatt. Most már ez is visszalépés előtt áll
s valószínű, hogy még e héten új minisz-
teriumnak fog helyt adni. Körber, a
Clary-miniszterium volt belügyminisztere
van kiszemelve az új miniszterium el-
nöki állására. A Wittek-miniszterium egye-
dül feladata az volt, hogy életbe lép-
tesse a kiegyezést, valamint az osztrák
kölségvetési provizóriumot a 14. §.
segítségével. Ezt megtette s ezzel bevé-
gezte életcélját. Körber, az új minisz-
terelnököt tehát nem fogja terhelni e
törvényszakas alkalmazásának vádja s
azt hiszik, hogy teljesen pártatlan állást
foglalva el a németek és csehek közt,
sikertülni fog neki ezt a két legerősebb
osztrák nemzetiséget összebékíteni s ezzel
a parlamenti kormányrendszer rendes mű-
ködését lehetővé tenni.

A december utolsó napjaiban tartott
tartománygyűlési ülészek alatt Prágában
elhangzott beszédek egyébiránt nem sok
reménnyel biztatnak. De hát majd el-
vállik, többre mehet-e Körber, mint Clary?

Ha sikerül neki kibékíteni a néme-
teket és cseheket, akkor a főbb nemzeti
csoportok vezetőiből alakítandó koalíciós
parlamenti kormány kövekezik utána.
Ha nem sikerül, akkor feloszlatják a reich-
rathot s ha az obstrukció az új reich-
rathban is tovább tartana, akkor felfüg-
gesztik a mostani osztrák alkotmányt. Ily
kilátások közt indul neki Ausztria az új
századnak s mi is, kik a közösség min-
denkori hívei valánk, jól fölfogott poli-
tikai érdekekből, aggodalommal, egyre
fokozódó bizalmatlansággal nézünk a tör-
ténendők elébe.

A szentesi pótválasztás. Szentesről jelentik:
A központi választmány tegnap Lakos Imre
polgármester elnöklésével tartott ülésében a pó-
tválasztás napját február 4-ére vasárnapra tűzte ki.

HIREK.

Tájékoztató.

Január 20. Táncstély a kaszinóban.
Január 25. Kubelik Ján hangversenye a színházban.
Február 1. Zártkörű jelmezestély a kaszinóban.
Február 3. Nyomdászok hája a kaszinóban.
Febr. 10. A „Polgári Dalárda“ estélye Marcoinnál.
„ 11. „ „ „ „ Koválnál.
„ 12. „ „ „ „ Rózsánál.
Február 27. Kerékpár-egylet vig estélye.

A gőzfürdő mindennap reggeli 6 órától délig
az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden
és pénteken d. u. 5 1/2 óráig; ugyanazon napokon 6-tól
8-ig este urak részére is. A kád-fürdő egész nap este
7 1/2 óráig nyitva marad.

— Személyi hir. Rónay Jenő főispán ma
este Budapestre utazik, hogy részt vegyen a
telepítési ankétán és e hó 19-én ismét visszajön
Nagybecskerekre.

— Udvari ebéd. Mint Bécsből jelentik, a
király tegnap délután 5 órakor a Hofburgban
udvari ebédet adott, melyre a delegátusok nagy
része volt hivatalos. A torontáli képviselők
közül Papp Géza vett részt az udvari ebédén.

— A nagybecskereki helyettes vizsgálóbíró.
Az igazságügyminiszter Szilágyi Lajos tör-
vényészeki bírót a nagybecskereki törvényészek
területére állandó helyettesül rendelte ki.

— Borcsa és Bárányos. Borcsa és Bárányos
községek állítólag uzurpálták a kincstári föld-
ket. E miatt a kincstár pört indított ellenük s
a jogászok nézete szerint a kincstárnak volt ki-
látása arra nézve, hogy azt megnyerje. A föld-
mivelésügyi miniszter mindazonáltal ajánlatot
tett, hogy egyezzenek ki. Ez a tárgyalás hosszú
ideig folyt, míg végre a mai napon a községek
elfogadták a földmivelésügyi miniszter azon aján-
latát, hogy Bárányos községnek 1500, Borcsának
pedig 1250 hold földet ingyen oda ad a miniszter,
az összes hátralékos követelésekről pedig lemond
és megengedi, hogy Bárányos az 1500 holdon
felüli részt holdankint 16 frtért megválthassa.
Ma benn voltak a községek előljárói és Rónay
Jenő főispán előtt kijelentették, hogy a miniszter
ezen ajánlatát elfogadják. A hosszú pör ezzel az
örvendetes befejezéssel tehát véget ért.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Századforduló.

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —

A nagy világ vitatkozhatik még sokáig,
mikor köszönt be a XX. század, annyi tény,
hogy a legrosszabb esetben sem vagyunk messze
tőle. Lepereg ez az egy esztendő is, aztán
szívem-lelkem teljes melegével üdvözöllek évez-
redünk utolsó s legifjabb gyermeke — XX.
század! — Gyönyörű planéta jelzi életed utjának
kezdését. Bölcsőd felett a civilizáció, az intenzív
haladás, a céltudatos fejlődés tündöklő csillagai
ragyognak s a felvilágosodás, az emberszeretet
és türelmesség fákláinak világokat átható fénye
mellett a szabadság, a boldogulás és békeesség
geniuszai tartottak keresztviz alá. Akit az istenek
élete kezdetén ennyire istápolnak, lehetetlen,
hogy attól későbbben hitszegően elforduljanak,
elképzeltetlen, hogy annak mindvégig vezér
fényül ne szolgáljanak!

Kilenc testvéred elpihent. Babérrel és vér-
rózsával borított homlokukat a bus feledés
takarja, de a világtörténelemnek nevezett családi
matrikulom fentartotta emléküket; koruk vezér-
essméit, törekvéseit — fájdalom — sokszor vér- és
könnyteltséggel harcait hű kézzel véste Klio
az elpusztíthatatlan lapokra. Mindegyik bir egy
sajátlagos vonással, mely neki nevet és jelleget
ad. Elaggott óriási alakjaik elvonulnak bölcsőd
előtt, keresik rajtad a karakterisztikus vonást;
bizalomtelj meglepődéssel tekintenek reád,
mert születésed körülményei biztos zálogát
képezi annak, hogy — mint a dynastia leg-

utolsó sarja — elfeledtetted egyik másik elődöd
messze időkre kiható botlását.

A legelső s legrégebbi a XI. század. Bámulva
tekint maga körül. Az ő uralma alatt más időkét
éltek, más csillagok jártak. El nem hihető, hogy
az a primitív, nyers ember a mai gőzzel utazó,
villammal beszélő modern nemzedékké alakult.
Hova lettek a puszták, a mocsarak, a tene-
vadakat rejtő őserdők? — Félelmet gerjesztően
szólat meg tompa tuvilági hangja: — Az
európai államélet terén kifejtett viszonyokat
találtam. A hajdani „caput mundi“ a kéjekben
fuldokló Róma, mely egy óriási polypként
terjeszté rabló karjait kelet és nyugot felé s
melynek telhetetlen gyomrába özönlöttek His-
pania, Germania, Pannonia, Gallia és Britannia
kincsei, rég elveszté hatalmát s helyet engedett
az említett államoknak. Ezen a téren a munka
be lévén fejezve, én az egyházat vettem párt-
fogásomba. Hitbuzgalmam mentse ama véres
harcokat, melyeket a császári s pápai főhatalom
felett támadt versengésben előidéztem. A coe-
libatus behozatala, a simonia és investitura el-
tiltása csak a canossai eset által volt kivihető.
Ha IV. Henrik császár ama pártatlan meg-
aláztatást el nem tűri, hogy télviz idején
hajadon fővel és mezitláb három napig vese-
keljen a pápa ajtaja előtt, VII. Gergely sem
oszthatott volna parancsokat Európának. A
Cluny-párt reformjai a „Dictatus Papae“ egyhá-
zati hatalmi igényei az én nevemhez vannak kötve.
Az én jelvényem a császári korona és pápai
tiara. En a pápai teokrácia százada vagyok.

Most egy mély tiszteletet gerjesztő, hóféhér
szakállu szellem — a XII. századé — jelenik meg.
Lángoló vörös kereszt látható mellén, égi meg-
dicsőültség arcán. A kereszténység isteni alapí-

tója, a „Szeresd felebarátodat“ mint tenmagadat
fenséges elvének martirja, ki örökkön élő példá-
jával és magasztos tanaival a „hinni vagy nem
hinni“ lelket győtrő kételyeinek véget vetett:
pogány földben nyugszik, a szeldsukok hatalmá-
ban van. Föl népek és nemzetek oly hadur szol-
gálatába, „kinek kenyere sohasem fogy el, ki-
nek nyomában biztos a siker, a fizetés pedig az
örök boldogság!“ A hős Bouillon, Jeruzsálem
elfoglalója után VII. Lajos francia király, Bar-
barossa német császár, Arszlánszivü Rikárd angol
király s II. Endre magyar király állottak a
keresztes vitézek élére és kimondhatatlan küz-
delmek árán visszaadták a kereszténységnek leg-
drágább kincsét, a szent sirt s nagymennyiségű
szellemi és anyagi haszonnal tértek vissza a
mesés kelet tündérvilágából. A szent pietás szá-
zada eltűnt.

Egy tetőtől talpig páncéllal vértezett század
— a XIII. — lép fel Ekkövekkel csillogó sisak-
jának rostélyá fel van huzva, jobbában cifra
markolatu kard, baljában óriási pajzs. — Az én
országglásom ismertette meg az emberiséget azon
nézettel, hogy a világ nem siralomvölgy, hol
asketikus vezekléssel, imával és önkínzó bójttal
kell az életet eltölteni. Elni, élvezni, gyönyör-
ködni; a nőt, a teremtés koronáját eszményíteni
a lovagias férfi feladata! A verőfényes Provence
árnyas berkei, illatos ligetjéi visszhangzanak a vándor
trubadurok szerelmet, boldogságot dicsőítő
dalaitól. Zászlódsz, hangos zene jelzi a lovag-
játék kezdetét, hol a győzelmi díj a legszebb
nő kezéből nyert arany nyaklánc. A lovag köte-
lessége az özvegyek és árvák védelme, a hitet-
lenek elleni harc, büne: a gyávaság. A lovag-
kor százada vagyok!

Most fellép a XIV., a hűbérrelles mozgal-

— **A városi villamű-vezető.** A belügyminiszter dr. Kiss János felebbezése dacára jóváhagyta Nagybecskerek város képviselőtestületének azt a határozatát, hogy 2400 forint egy vezetői állás szerveztessék a villaműnél. Ezt az ügyet tárgyalta a tegnapi városi tanács, amely azt fogja javasolni a közgyűlésnek, hogy a belügyminiszteri rendelethez képest a villamű üzleti szabályzat 8. §-ának c) pontjában említett elektrikus helyett ott egy kisebb fizetésű szerelő veendő fel és alkalmazandó. Egyébként pedig bizasék meg a városi tanács, hogy a múlt évi március 20-án hozott 57. számú kgy. határozat rendelkezéseit haladéktalanul hajtsa végre.

— **A jövedéki főfelügyelő tiszteletdíja.** A városi tanács tegnap tárgyalta Strasser Jakab beadványát a jövedéki főfelügyelői tisztség tárgyában. A képviselőtestületnek múlt évi szeptember havában hozott határozatához képest Nagybecskerek városa ugyanis a bor és husfogyasztási adót további két évre bérletbe vette. Strasser Jakab pedig minden fizetés nélkül gyakorolta a főfelügyeletet és vezette az üzletet a legnagyobb lelkiismeretességgel. Amde a jövedéki üzlet a rossz év miatt csak éppen annyi jövedelmet mutathatott fel, hogy a város tiszta hasznaként a kb. 2000 frtot kitevő beszédéi jutalék tekinthető és így Strasser, kinek a tiszta jövedelem 10 százaléka helyeztetett kilátásba, nem részesül jutalomban egész évi fáradozásáért. Minthogy azonban a jövedéki üzlet főfelügyelő nélkül nem maradhat, másrészt Strasser megérdemli, hogy jutalomban részesüljön, a tanács azt fogja javasolni a képviselőtestületnek, hogy fogadja el tovább is Strasser felajánlott szolgálatait, egyben mondja ki határozatilag, hogy a bor és husfogyasztási jövedék tiszta jövedelmét 600 frtig neki adja, ezen felül pedig a 6000 frt tiszta hasznot felülmúló összeg 10 százalékát helyezi kilátásba.

— **Csöd.** A nagykikindai törvényszék közhírré teszi, hogy Popovchich Sándor Ferenc csenei bejegyzett vasárús és vegyeskereskedő ellen a csöd megnyitott. Csödbiztos Kovács Gusztáv törvényszéki bíró, tömeggondnok Kisfaludy Péter gyertyamosi, helyettese dr. Pető Ignác billédi ügyvéd.

— **Megszökött könyvelő.** Neubauer Mihály, aki a helybeli Keks és Petrovits cégnél mint könyvelő állott alkalmazásban, iratainak hátrahagyása után ma reggel megszökött, miután gazdáját meglopta és több adósságot csinált a cég kárára. Nevezett könyvelő országos köröztetése elrendeltetvén, a köröző levélből közöljük a következő adatokat: Született 1871-ben Mitrovicán, magas, nyulánk termetű, szemei sötétkékek, haja barna, orra hosszú, bajusza ritkás, szakála borotvált, beszél németül, szerbül, franciául és törve magyarul. Szökésekor fekete téli kabátot és kemény fekete kalapot viselt.

mat százada. Az uralkodóktól saját céljaira felhasználta, de semmibe sem vett alsóbb nép az elfajult nemességgel szemben tömörül és jogokat követel. Nem a születési kiváltság, hanem a munka teszi az embert. Velence, — a büszke signoria — Genua, Florenz polgársága kezébe ragadja a világereskedelmet, Németországban a Hanza, a rajnai városok és sváb szövetség a rabló lovagokat leverik, autonómiájukat biztosítják. A példát a porok is követik, így a dítmárkok paraszt köztársaságot alapítanak; a svájci pórnpép a Tell Vilmos mondahős nevéhez fűzött bámulatos harcokkal a Habsburgok hatalmát lerázzák, szóval én a feudális nemesség rovására a polgárság és szabad parasztok rendjét fejtetem ki.

— En közönségesen a renaissance korának nevezett XV. sz. óriási forradalomnak voltam szülője. Ezen harc a felújított ókori klasszikus nézeteknek a sutba dobott középkori tanok elleni nagyszerű küzdelme volt. A tudomány, művészet, sőt a politika terén is a régi Athen és Róma legfényesebb napjainak utánzására törekedtek. Gazdag maecenások kiáltották a régi szobrokat, érmeket, megszerették a görög és latin kéziratokat, emlékeket, műcsarnokok, iskolák, könyvtárak keletkeztek. A művészetek terén valóságos szellemi mámor fogta el a világot. Szakítottak a középkori symbolistikus iránynyal, húst és vért festenek még a vallásos tárgy képeken is. A halhatatlan Retael vatikáni freskói az olympusi istenek pajzán alakjait örökítik meg. Michel Angelo, a szellemóriás, Tizian, Benvenuto és Palestrina mind, mind az én nevémmel ékeskednek. Jellemzőmre szolgáljon Hutten Urik felkiáltása: „Oh század, a művészetek életre kelnek, a tudományok virágoznak; mily kedv élni!”

— **Nyomdászok bálja.** Guttenberg fiai, akiknek legnagyobb részük van benne, hogy a közönség pontosan kapja kezébe az ujságot, s akik mindazonáltal mégis szerényen, csöndesen működnek, — mint már említettük is, február hó 3-án fényes bált rendeznek a kaszinó termeiben, amely fényesség tekintetében felül fogja mulni az összes eddigi hasonló multságokat. A rendezőség most küldi szét a meghívókat, míg a plakátok egy részét egy törekvő fiatal iparos, névleg Havlicsek Károly látta el gyönyörű szecessziós rajzokkal, melyek általános tetszéssel találkoztak eddig is.

— **Vörheny.** Két napig szünetelt a vörheny Nagybecskereken, amennyiben két napig egyetlen megbetegedési esetet sem jelentettek be. Tegnap aztán egyszerre négy esetet jelentettek, melyek a következők: Markov Jelena 6 éves, Mosó Julka 10 éves, mindkét kis gyermek a Huttertanyán fekszik, továbbá Lukenics Zsiga 5 éves Bakics-utca 2699. sz. és Jankovits Bogolyub 4 és fél éves Vásártér 789. sz.

— **Jan Kubelik Nagybecskereken.** A hirneves fiatal hegedűművészek nagybecskereki hangversenye, melyet e hó 25-én rendez a városi színházban, igen érdekesnek ígérkezik. A hangversenyzőn kívül közreműködik Lichtenstein Dóra kisasszony, egyik legelőkelőbb magyar koncerténekesnőnk és Sváb Lajos, zenetanár, ki a zongorakíséretet vállalta el. Jegyek a Mangold-féle könyvkereskedésben kaphatók. A teljes műsor a következő:

- I. Mendelssohn-hangverseny,
- II. Enek.
- III. a) Schumann Träumerei.
b) Bazzini: La Ronde de Lutius.
- IV. Enek.
- V. Paganini: Gode save the Queen, változatok.

— **Táncestély.** A 20-iki táncestélyre városzerte nagy érdeklődés mutatkozik. A megye és város előkelősége mind megígérte megjelenését s így nemcsak látogatott, hanem fényes is lesz az estély. Akik tévedésből meghívót nem kaptak és arra igényt tartanak, forduljanak Semsey Gyula m. főlevéltárhoz (megyeház, földszint 51. sz. a.)

— **Öngyilkos földmiveső.** Szerb-Eleméről a következőket írják lapunknak: Raity Omerné szül. Milosev Rakila, 45-50 éves mellenczei lakosnő f. hó 15-én délután egy és két óra közt öccse Milosev Miladin házában felakasztotta magát. A jómódu parasztasszony Mellenczéről jött látogatóba helyben lakó öccséhez. Délután öccse és neje elmentek hazulról és a három gyermekkel Raityné maradt otthon. Alig hogy Milosev Miladin és neje eltávoztak, azt mondta az asszony a kis unokáinak, hogy ő is elmegy és maradjanak a szobában. Evvel kiment a konyhába, a hol magát egy gerendán kötéllel felakasztotta.

Halk egyházi ének szívhez szóló zsongása mellett lép fel a XVI. század. Magasra tartja a kezében levő nyitott bibliát. — Elődöm a tudomány és művészetek terén idézett elő szellemi harcot, én a vallást tisztítottam meg misztikus dogmáitól, homályos szertartásaitól. Tetzel sáfárkodására csak a wittenbergi híres 95 tétel szolgálhatott feleletül s a pápa átokkal fenyegető bulájára az Elster kapu előtti jelenet és a szakadás következhetett. Ime, a nép nyelvére lefordított biblia! Mindenki maga, papi közbenjáró nélkül, merithet belőle testi, lelki vigaszt. „A hit cselekedetek nélkül is üdvözít” jelszavának alapján a speyeri „Cuius regio, eius religio”-féle edictum megszüllítette a protestantizmus tanait, melyek szent háromsága: Luther, Kálvin és Zvingli. En a reformáció százada vagyok!

— A katolikus és protestáns világ kölcsönös gyűlöletéből fakadó óriási háborúk jelzik az én uralmammat. A békét és szeretetet hirdető hit védelmének ürügyelángba borítá Európát. A 30 éves vallásháború alatt a krónikás szerint „patak folytak vérből, halmok emelkedtek csontokból.” Örjögés szállta meg a világot, egyaránt pusztult erkölcs, vagyon és ember. Az ördögi nagyragyástól sarkalt Wallenstein, a 36 csatában győzedelmeskedett Tiily, a hős Pappenheim állatias dühvel gázoltak a Mansfeld, Torstenson és Bethlen vezérelte prot. hadak vérében, mignem a nikolshurgi, linczi és westfaliai békék a kölcsönös türelmességet helyreállították. A vallásháborúk százada eltűnt.

Füstlőgő gyilkos bombát tartva jelenik meg a fogait csattogató XVIII. sz. A félséges nép bosszuálló igazságszolgáltatásának — a francia forradalmak időszaka ez. Oh a Lajosok uralma alatti Pompadour és Dubarry asszonyok-féle gaz-

— **Vidéki hirlapírók.** A vidéki hirlapírók országos szövetségének igazgatósága Kulinyi Zsigmond elnöke alatt tegnap tartotta évnegyedes ülését. Az igazgatóság fontos ügyek fölött tanácskozott és életbe léptette a vidéki hirlapírók egyesületének nyugdíjintézményét. A szövetség tagjainak most már jogában áll fölvetelt kérni a nyugdíj-egyesületbe s a nyugdíjalaphoz való kötelezettségek és jogok, ez év január elsejétől kezdődnek azokra nézve, akik a nyugdíj egyesületbe már fölvetelt kértek. A vidéki hirlapírók nyugdíjalapja az 1899-ik évben már 15000 frt volt és ehhez, valamint ezen alap múlt évi kamatjövödelméhez ma 3000 frt újabb tőkét csatolt az igazgatóság. A szövetség segélyalapja a múlt évben 7500 frt volt és az idei bevételi eredményekből ehhez 1500 frtot csatolt az igazgatóság, tehát a segélyalap is 9000 frtra szaporodott már. A múlt évi alap jövödelméből 162 frt megtakarítottán, ez is a tőkéhez csatoltatott. A szövetség r. tagjai közé való rendes fölvetelért folyamodott dr. Aczél Sándor, a Kecskeméti Napló felelős szerkesztője, Ladomérszky Gyula, a Kassai Ujság társszerkesztője és Pogány Mihály, a Győri Hirlap belső munkatársa. A jelentkezőket a rendes tagok közé felvette az igazgatóság. Kiléptek a szövetség kötelékéből: Szentgyörgyi Lajos fehértemplomi, Berán Oszkár t. gerebenczi, Kárpáthy Endre győri hirlapírók, valamint Werner László a Békés Csabai Közlöny szerkesztője, ki a földmívelésügyi miniszteriumban vállalt hivatal. Palócz László titkár előterjesztései alapján aztán a hátralékok kérdésével foglalkozott az igazgatóság, majd Hegyesi Vilmos kolozsvári hirlapíró kérvénye került tárgyalás alá. A szabályszerűen benyújtott kérelem alapján, Hegyesi Vilmost a szövetség nyugdíj egyesületek első osztályába felvette az igazgatóság. Hegyesi Vilmos a tizenkettedik hirlapíró, aki a szövetség nyugdíjintézeténél magának nyugdíjat biztosított. Beszámolt ezután az elnökség arról, hogy a legutóbb tartott igazgatósági ülés óta, kinek mennyi segélyt utalványozott ki. Az utalványozást jóváhagyta az igazgatóság és beható tárgyalás alá vette ezután a szövetség évről-évről számadásait, mely a felügyelő bizottság jóváhagyó záradékával terjesztett az igazgatóság elé. A Pálfi Lipót és veje gyufagyárában forgalomba hozott hirlapíró-gyufa fél évi jövedelme 45 korona 85 fillér volt. A hirlapírotársakat felkéri az igazgatóság, hogy e gyufa kelendőségét előmozdítani sziveskedjenek. Több előterjesztés kapcsán jelentette végül az elnökség, hogy Lukács Bélát, a parisi világkiállítás kormánybiztosát fölkerlte, hogy a V. H. O. Sz. tagjait a kiállítás idejére mindazon kedvezményekben részesítse,

dalkodás borzalmasabb befejezést nem nyerhetett! Mintha a mélységes pokol lelancolt furiai szabadultak volna fel, ugy estek egymásnak a Jakobinusok, Girondisták és Royálisták. Nincs szent dolog a földön, Isten, király, hit a Robespierrek, Dantonok, Maratok, Couthunok kezében guillotina való szenny és gyalázat! A kvnt a direktorium, a konzulátus és császárság a gyilok és kartács okozta hullák ezrein épült.

Nemzeti színű trikoltort lengetve tűnik elő a XIX. sz. — Alig hangzott még el feletem a halálharang utolsó kongása; egynéhány órája csupán, hogy a semmisségbe tűntem. Agyudörgés és halálhörgés jelzi életem kezdetét. A „kis korszakai” az európai hatalmak koalícióit mint tolpelyhet futta el a föld színéről császárok, királyok koronás fejét a keserű megaláztatás porába hajtvá, Midőn azoban a „glorie” fényétől elvakított szeszélyes zsarnok a nemzetek lételet támadta meg, a sors „állj” t parancsolt. Rostopesin moszkvai hecce után Lipese és Waterloo, aztán Elba szigete és a nagy dráma befejezőjéül a szt. ilonai magány. Most kezdődik az én művem. Három ige indul világkörüli utjának: szabadság, egyenlőség, testvériség. Ez az orkánna nőtt három szócska sziven találja a Metternich herceg születe s reakciónak nevezett százféjú hidrát. 1848. ragyogó fénye időtlen időkig fog tündökölni, fennen hirdetve eszméim győzedelmét. En a szabadság százada vagyok!

Ime csokorba kötve hever előttem egy évezred emléke. Egyrészt erő, nagyság, másrészt visszavonás és türelmetlenség képezik alkotórészeit. Okulj a múlt kiáltó tanulságain; válaszd irányelvedül mindegyikből azt, ami boldogítani, fejleszteni, erősíteni képes! Kálmán Mór.

melyekben a fővárosi sajtó munkásai is részese-
sülni fognak. A jelentések tudomásul vétele után
még azt határozta el az igazgatóság, hogy a
Pécsett tartandó közgyűlést husvét második nap-
jára hívja össze.

— **Az örökimádás templom javára újlag**
befolyt: Lis ch k a Ferenc gyűjtése 2 kor. 22 fill.,
Flott Nándorné gyűjtése 10 kor., Nagy Ignácné
gyűjtése 19 kor. 40 fill., Lázár Rózi gyűjtése
8 kor. 10 fill., Rigler Valéria gyűjtése 3 kor.
20 fill., a 76. számú perselyből 5 kor. 96 fill.,
a 227. számú perselyből 12 kor. 12 fill., Weisz
Mariska gyűjtése 18 kor., Korsós Elemérné
gyűjtése 40 kor., a 176. számú perselyből 11 kor.
64 fill., a 175. számú perselyből 8 kor. 42 fill.,
Ujhely községe 4 kor. 18 fill., Maximov Olga
gyűjtése 12 kor. 80 fill., Drndarsky Erzsébet
gyűjtése 11 kor. 60 fill., összesen 167 korona
64 fillér. Hozzá az eddigi 3379 korona 30 fillér.
Végösszeg 3546 korona 94 fillér.

— **Leányzoktetés.** Vorgity Gyóka Csáky-
utca 891. sz. a. lakó gazda ma délelőtt meg-
jelent a rendőrségnél feleségével egyetemben és
előadta, hogy a szerb ujév napján megjelent
házában Martinov Luka és megkérte 17 éves
Paulina nevű leányának kezét fia, a 18 éves
Zsiva számára. Mivel a fiu még nagyon fiatal,
foglalkozása nincs és családalapításra egyáltalában
alkalmatlan, a kérést megtagadta. Másnap este
a leány szokás szerint a ház kapujában állott,
több társnőjével beszélgetésbe merülve, midőn
egy szánkón arra jött az elutasított vőlegény és
két társával, Angyel Szávával és Jenecko
Jóvával szánkóra emelték a szép Paulinát és
elhajtottak vele. Időközben azután kiderült, hogy
a szerelmes legény dr. Demkó Pál orsz. gyűlési
képviselő szülőjébe vitte a leányt, ahol a legény
állandóan mint szőlőmunkás van alkalmazva s teg-
nap estig ott tartózkodott a legénynyel, megosztva
annak kenyerét és lakását. A kihallgatott Paulina,
aki foglalkozására nézve varrónő, azt vallotta,
hogy önként követte szive választottját, előleges
megbeszélés után a szülőbe és hogy neje akar
lenni, mert szereti és szülőihez semmi körülmé-
nyek közt nem akar visszatérni. A leányától
megfosztott szülők most panaszt emelnek a szok-
tető legény és két társa ellen s a rendőség a
panaszt elintézés végett áttette az ügyészséghez,
ha ugyan az öregek addig mást nem gondolnak
s bele nyugosznak abba, amin ők már úgy sem
változtathatnak.

— **Utonálló pénzügyőr.** Uj Pécsről írják
lapunknak: P a m a n Plebera horvátországi
illetőségű, Román-Kécsán tartózkodó házaló, aki
bicskakkal és meggyfa szárákkal kereskedik,
megjelent Uj-Pécsten a csendőr szakasznál és
előadta, hogy Dinyás és Szerb-Szent Márton
közötti utvonalon, d. u. 2 óra tájban egy elötte
ismeretlen pénzügyőr őt megtámadta, tőle pipa-
szárat, pipát, szappant fenyegetések közt el-
szedett. A csendőrség a tettest R o h b e r g e r
Imre ujpecsi lakos, pénzügyőr személyében ki-
nyomozta, aki tettét beismerte, mire tőle az
elrablott tárgyakat elkobozták. Hasonlóképpen
feljelentés folytán megállapított, hogy fent-
nevezett pénzügyőr a postaküldőcöt is feltartózt-
tatta, a nála levő postai zsákot kardjával föl
akarta metszeni, de dulakodás közben a küldőnc
a zsákkal haza szaladt. A kétféle büntény-
nyel terhelt pénzügyőrt, miután kihallgatása
után öngyilkosságot akart elkövetni, letartózt-
tatták és átadták a módosi királyi járásbíró-
ságnak.

— **Ólmos eső.** Nem csak a tűzokok nem
szeretik az ólmos esőt, mert tudvalevőleg ilyenkor
odafagnak szárnyaik, úgy hogy könnyen meg-
foghatók, de nem szereti az emberiségnek az a
része sem, a mely városokban lakik s aszfaltos
járdákon kell végig haladni dolgai végzésére.
Még csak hagyján, ha ilyenkor a sikos jár-
dák homokkal, hamuval föl vannak hintve,
de sajnos, Nagybecskereken a lakosság, illetve
háziurak indolenciája ilyenkor állandósítja a láb-
törések évadját. Ma reggel óta pedig hatal-
mas ólmos esőben volt részünk, amely azonnal
odafagyott a talajra, oly sikossá téve azt, hogy
akár korcsolyázva mehettek volna az emberek
dolgaik után, mint azt ma reggel tényleg több
iskolás gyermek megcselekedte. Dél felé aztán,
öröme a kalucsi gyárosoknak, kiengesztelődött
az idő, kisütött a napsugár és olyan pompás
tavaszi időben volt részünk, hogyha a házfedelek-
ről csurgó víz nem vette volna el az illúziót,
szinte májusba képzelhetők volna magunkat.

Tekintettel azonban arra, hogy még többször is
lehet szerencsénk a ma reggeli csuszós járdákhoz,
a meglevő szabályrendeletre hivatkozva, fölhívjuk
a rendőség figyelmét azokra a háztulajdonosokra,
akik lehetővé teszik embertársaiknak a lábtö-
réseket és igen sokszor még nagyobb veszedé-
lemmel járó elcsuszásokat. Talán egy kis rend-
bíróság nagyobb figyelemre fogja őket szorítani.

— **Rablás verekedés közben.** Nagy-Komlóson
— mint ottani levelezőnk írja — Grobsorian
Gyulát az utcán két társa, névszerint K u n d i a
Simon és Csollák Mózes, akikkel együtt ivott
a kocsmában, megtámadta és miután alaposan
helyben hagyták, elvették tőle zsebkezdőbe kötött
10 frjtát, amit aztán visszatérve a kocsmába,
egy utolsó fillérig ellitak. A két fosztogató cim-
borát rablásért és súlyos testi sértésért feljelen-
tették a bíróságnál.

TÖRVÉNYSZÉK.

— **A primadonna és a beszámíthatlan ur.**
Azt tartja a mondás, hogy „addig verd a vasat,
míg meleg”. Talán beválik e mondás igazsága
bármely életkörülmények közé, de színházi
primadonnákra nézve egyáltalában nem alkalmas.
Egy modern habitue ezekre nézve így moderni-
zálta a fentebbi mondást:

„Addig üsd a primadonnát, míg hideg.”

Nos, ezt a mondást akarta gyakorlatban
érvényesíteni egyik zombori kopaszodásnak
induló pocakos doktor, mert bizony irányában
az ottani társulat primadonnája, a városunkban
is előnyösen ismerős P á l f f y Nina, feltűnő
hidegséggel viseltetett. Szerelmi sóhajait kikacagta
s midőn egyszer a szerelmes doktor térdre
bocsátkozva esedezett nyájas pillantásáért, ezzel
főzte le:

Keljen föl uram, ha képes, mert különben
társalkodóném kell beszélitanom, hogy segítsen
önnek.

Es csakugyan, a szerelmes doktor nem volt
képes felemelkedni és a jóságos társalkodóné-
nek kellett segítenie, hogy a szőnyegről feltápás-
kodhassék. Midőn aztán a szóbeli nyilatkozatuk
célra nem vezettek, egy másik közmondást
kezdett kultiválni a szerelmes doktor, mely azt
mondja, hogy „apró ajándékok tartják fenn a
barátságot.” Egymást érte a sok bolti szolgál-
P á l f f y lakásán, hozva virágcsokrokat, selyem-
szöveteket, ékszer s mindent, mi szem-szájnak
kellemes. De a primadonna csak nem akart
fölmelegedni, sőt egy alkalommal be is csapta
az ajtót a vizitelni szándékozó doktor előtt. Ez
azután elkeseredésében beperelte a hideg prima-
donnát a járásbírósnál az ajándékok értéke
iránt. No persze a perből nem lett semmi, mert
a doktor visszavonatta ügyvédével az ezer forint
körül járó keresetet, és még egyszer szerencsét
próbált a hideg primadonnánál, ez egyszer azon-
ban vesztésre, mert amár a primadonna kiüzente
caelédjével, hogy egyáltalán nincs odahaza mindenki
számára, a doktor fellökte a csinos szobacitát s
berontott a művész nő szobájába. Ebből aztán a
zombori chronique scandaleuse számára érdekes
eset keletkezett, amennyiben most P á l f f y Nina
panaszolta be a dühösen szerelmes doktort magán-
lak megsértése címén.

Szombaton folyt le a zombori kir. járás
bírósnál a tárgyalás, amely, már csak azért is
érdekes volt, hogy az első fecskéje volt az új
bűnvádi eljárásnak Zomborban. Természetesen
érdeklődő közönség zsufolásig megtöltötte a bíró
szobáját. A bepanaszolt doktor beszámítha-
tatlanságával hozakodott elő. Itéltre azon-
ban nem került a sor, mert még azt kell eldön-
teni egy későbbi tárgyaláson, vajjon csakugyan
beszámíthatatlan volt-e a doktor. Mi azt hisszük,
hogy nagyon is.

TÁVIRATOK.

A delegációkból.

Budapest, január 17. (A „Torontál”
eredeti távirata.) Bécsből jelentik: A magyar
delegáció ma délben tartotta záró ülését,
melyen Szapáry Gyula gróf köszönetet
mondott a közös minisztereknek és a dele-
gátusoknak közreműködésükért.

A pápa egészsége.

Budapest, január 17. (A „Torontál”
eredeti távirata.) Mint a római „Fanfulla”
jelent, a pápa egészségi állapota teljesen
kielégítő, naponta megtartja a szokott
fogadási órákat, amelyeken élénken el-
társalog a tiszteletére messze földről
érkezett látogatókkal. Hir szerint január
hó folyamán több száz főnyi zarándok-
csapat fog ellátogatni Rómába.

A börzeadó.

Budapest, jan. 17. (A „Torontál”
eredeti távirata.) Illetékes forrásból jelent-
hetem, hogy a börzeadó tárgyalása az idén-
ről elmarad, mert a mai viszonyok közt
nagyobb kárt okozna, mint hasznot.

Háboru Délafrikában.

Budapest, január 17. (A „Torontál”
eredeti távirata.) Londonból jelentik:
Modder-Rivernél és Springfieldnél tegnap
és tegnapelőtt heves ágyuzás folyt. A
„Times” szerint Mafeking vitézül tartja
magát, a kapituláció valószínűtlen.

Budapest, jan. 17. (A „Torontál”
eredeti táv.) Párisból jelentik: A közeli
napokban 4000-nél több önkéntes jelent-
kezett hadiszolgálatra a bur hadseregben.

Határidő-újszlet.

Budapest, jan 17. (A nagybecskereki
Lloyd-társulat távirata.) Ugy a kínálat, mint
a kereslet szűk mederben mozgott. Az
árak változatlanok. Kötetett:

Buza 1900 áprilisra	7.68—7.69
Buza 1900. szept-re	7.80—7.81
Rozs áprilisra	6.38—6.39
Zab áprilisra	5.03—5.04
Tengeri 1900. májusra	4.94—4.95

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becsckerekre, illetve Nagy-Becsckerekről.

Érvényes 1899. november hó 1-től.

Érkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pálya-
udvarra:

Zombolyáról: délelőtt 8 óra 49 p.; éjjel 9 óra 46 p.
Pancsováról: este 6 óra 09 p. (Antalfalva, Számos, Szécsányon át) d. e. 11 óra 45 p.
Antalfalváról: reggel 7 óra 21 p.
Temesvárról: délelőtt 11 óra 45 p.; este 6 óra 87 p. éjjel 9 óra 46 p.
Verseczről: délelőtt 8 óra 49 p.; éjjel 9 óra 46 p.
Alibunárról: éjjel 9 óra 49 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) délelőtt 11 óra 20 p.; este 6 óra 45 p.
Csőszelekről: (keskenyvágányu vonal) reggel 6 óra 24 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnap).
b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarra:
Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; dél- után 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pálya- udvarról:
Zombolyára: éjjel 3 órakor; délután 5 óra 30 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 07 p. (Szécsány, Számos és Antalfalván át) éjjel 3 órakor.
Antalfalvára: este 6 óra 40 p.
Temesvárra: éjjel 3 órakor; délelőtt 9 óra 31 p.; dél- után 5 óra 30 p.
Verseczre: reggel 5 óra 59 p.; délután 5 óra 30 p.
Alibunárra: reggel 5 óra 59 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 10 óra 36 p.; este 6 óra 03 p.
b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarról:
Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; dél- előtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 05 p.

VASUT-ÜGY.

198. 724/99. szhoz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Debreczen állomáson létesítendő új felvételi épület előállítására szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek, Budapesten, a magyar királyi államvasutak igazgatósága magas építügyi osztályában (VI., Teréz-körút 56. szám, III. emelet, 14. szám) és Debreczenben az üzletvezetőség pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Az ajánlatok legkésőbb 1900. évi január hó 30-án déli 12 óráig nyújthatók be alulírott igazgatóság építési főosztályánál (VI., Teréz-körút 56. szám, II. emelet, 10. ajtó).

Az ajánlatok 50 krajcáros, az ajánlat mellékleti ivenként 15 krajcáros bélyeggel ellátva, lepe csérelve és következő felirattal nyújthatók be:

„Ajánlat a debreczeni felvételi épület létesítésére.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1900. évi január hó 29-én déli 12 óráig 16.000, azaz tizenhatezer korona pánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak főpénztáránál, (Andrássy ut 75. szám, földszint) akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti bevénnyel adandók fel.

Budapesten, 1899. évi december hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

Hirdetések.

88. kig. számhoz 1900.

55-83

Pályázati hirdetmény.

A járásomhoz tartozó Nyereg községben tisedésben levő, 300 frt javadalmazással egybekötött irnoki állásra ezenel pályázatot hirdetek. Felhivom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni óhajtják, hogy kellőleg felszerelt, nyelvismertüket igazoló kérvényüket hozzám f. é. január hó 25-éig annál inkább küldjék be, mert a későbbben beérkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Nagy-Szent-Miklós, 1900. január 9-én.

Hadfy Károly,
főszolgabíró.

14409. tk. sz. 1899.

59-1

Póthirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbíró, mint tükvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagy-kikindai ker. első takarékpénztár végrehajtónak Popov Áron karlovai lakos végrehajtást szenvedő elleni 700 frt s jár. iránti végrehajtási ügyében 11962. sz. a. kibocsátott árverési hirdetményben a karlovai 1633 sz. tjkvben A. I. 1566/55., 1593/7/b/1603/19. és 1606/18. (1603/20. és 1606/19)., 2877/c-e/353/c., 2877/c-e/354/c., 3280/18., 3280/19., 3286/23., 3294-3295/145., 3294-3295/363/a., 3294-3295/409/b. és 3294-3295/410. hrsz. a. foglalt ingatlanok 1079 frt kikiáltási árban 1900. évi február hó 15-ik napjának délelőtti 9 órájára kitűzött árverés az 1881: LX. t. c. 167. §-a. alapján az ada-moholi egyesült takarékpénztár végrehajtató érdekében is 1000 frt tőkekövetelése s járuléka kielégítése végett megtartatni fog.

Kelt Török-Becsén, a kir. bíróság tükvi hatóságánál 1899. évi december hó 16-án.

Szabó,
kir. aljbíró.

V. 201. végreh. szám 1899.

59-1

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaszi kir. járásbírósnak 1899. évi V. 201. számú végzése következtében dr. Neményi Vilmos kassai ügyvéd által képviselt Pollák Róbert kassai lakos javára dr. Ferenczi Ignác csentai lakos ellen 131 frt 60 kr. s jár. erejéig 1898. évi december hó 28-án s foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt s 394 frtra becsült szobabutorból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járásbírósnak 1899. évi V. 201. sz. végzése folytán 131 frt 60 kr. tőkekövetelés, ennek 1898. évi január hó 1 napjától járó 5% kamatai, 1/4% váltódíj és eddig összesen 47 forint 11 krban biróilag már megállapított költségek erejéig Csenta községhezánál leendő eszközlésére 1900. évi január hó 29. napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Perlaszon, 1900. évi január hó 8. napján.

Engl.
bírósnak végrehajtó.

Az uri-utcában, 267. sz. a. egy 3 szoba, konyha, éléskamra, faszín és pincéből álló

lakás

azonnal kiadandó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

7-4

H i r d e t é s e k

felvétetnek

e lap kiadóhivatalában.